

Wiesław Babik

Kultura informacyjna - spojrzenie z punktu widzenia ekologii informacji

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy 2/2, 31-40

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WIESŁAW BABIK
*Instytut Informatyki Naukowej i Bibliotekoznawstwa
Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie*

KULTURA INFORMACYJNA **- SPOJRZENIE Z PUNKTU WIDZENIA EKOLOGII INFORMACJI**

Wprowadzenie

Przesłaniem idei zrównoważonego rozwoju społeczeństwa informacji i wiedzy są zależności i wzajemne uwarunkowania ochrony środowiska informacyjnego człowieka (antropoinfosfery), wzrostu ekonomicznego i rozwoju człowieka. Realizacja tej idei wymaga dostępu społeczeństw do informacji i w tym zakresie odpowiedniej edukacji ekologicznej [Kielczowski, 1999]. W budowie społeczeństwa i gospodarki opartej na informacji i wiedzy ważne narzędzie stanowi Internet. Problemów środowiskowych, do których zalicza się również problemy środowiska informacyjnego, nie da się rozwiązać jedynie środkami technologicznymi, instrumentami prawnymi oraz działaniami ekonomicznymi. Tu niezbędne jest kształtowanie odpowiedniej świadomości, której elementem jest odpowiedni system wartości, decydujący o postawach i zachowaniu się ludzi jako uczestników procesów informacyjnych w środowisku informacyjnym. Rodzaj nadbudowy nad tymi procesami stanowi kultura informacyjna. W sytuacji dezinformacji oraz nadprodukcji informacji, czyli tzw. smogu informacyjnego [Tadeusiewicz, 2002] niezbędne staje się kształtowanie refleksyjnych i krytycznych postaw użytkowników informacji, opierających się na prawdzie i skutecznym działaniu w świecie informacji. Prezentowany artykuł stanowi próbę zdefiniowania podejścia do kultury informacyjnej uwarunkowanego środowiskiem informacyjnym człowieka (antropoinfosferą).

O potrzebie badań kultury informacyjnej

Jednym z ważniejszych wyzwań społeczeństwa informacji i wiedzy jest rozszerzenie na wszystkich obywateli globu ziemskiego możliwości korzystania z informacji, obudzenie chęci poznawania, nabywania i kształtowania ich oraz potrzeby likwidowania pustyn informacyjnych/internetowych,

zwalczania niechęci do zmian a w konsekwencji akceptację nowych technologii informacyjnych i narzędzi do zmniejszania szumu informacyjnego. Problemem jest ciągle niski poziom edukacji społeczeństwa w dziedzinie kultury informacyjnej. Bardzo ważne staje się właściwe przygotowanie ludzi do posługiwania się informacją. Realizacja koncepcji społeczeństwa informacyjnego, w którym informacja jest najcenniejszym dobrem, zmusza do refleksji, która powinna uświadomić, że niekontrolowana i niezorganizowana informacja staje się wrogiem a kultura informacyjna (jej świadomość) jedynym panaceum [Naisbitt, 1997].

Kultura informacyjna nie tylko ulega konceptualizacji, poszerzając swój zakres, ale również przyjmuje coraz to nowe formy jej praktycznej realizacji i w ten sposób zbliża się do *information literacy* (IL), czyli edukacji informacyjnej oraz do alfabetyzacji. Wydaje się, że wymienione terminy uzupełniają się, jeden jest konsekwencją drugiego i żaden z nich nie może istnieć bez pozostałych. Już Hanna Batorowska dostrzegła współzależność terminów 'edukacja informacyjna' i 'kultura informacyjna'. Jej zdaniem IL jako kompetencja informacyjna skupia się na zawartości informacji, komunikacji, analizie, wyszukiwaniu informacji i jej ocenie. Zatem kultura informacyjna obejmuje alfabetyzację informacyjną rozumianą holistycznie, natomiast kultura informatyczna zajmuje się jej wydzielonym aspektem, czyli alfabetyzacją komputerową [Batorowska, 2009]. Chodzi tu o możliwość nabywania umiejętności informacyjnych, sprawności wyszukiwania, oceniania i wykorzystywania informacji, którą przekształca się w wiedzę, którą umiejętnie można zarządzać. Jednakże badania przeprowadzone przez OECD (Organization for the Economic Cooperation and Development) w 2001 roku ujawniły, że w 36 krajach proste rozumienie tekstu, identyfikacja informacji oraz wykorzystanie informacji do rozwiązywania drobnych problemów i formułowanie prostych hipotez sprawiają młodym ludziom wiele trudności, a poziom ich umiejętności informacyjnych był wręcz żenująco niski [Ramirez].

Pojawienie się pojęcia 'kultury informacyjnej' trzeba wiązać z pojawieniem się nowych strategii i technologii cyfrowych oraz nadejściem ery nowego sposobu myślenia. Pojęcie kultury informacyjnej odnosi się do coraz większej liczby ludzi. Kultura informacyjna sięga swoim działaniem do społeczności zbiorowych, miejsc pracy, fabryk, biur, laboratoriów oraz grup nieformalnych. Dzieje się tak, ponieważ zjawisko kultury informacyjnej staje się dynamicznym procesem, który optymalizuje pracę intelektualną, upraszcza komunikację a przede wszystkim wspomaga generowanie wiedzy. Kultura informacyjna dostarcza ponadto sposobów dzielenia się wiedzą i doświadczeniami, zarówno indywidualnymi, jak i zbiorowymi, dzięki czemu rozwiązywanie chronicznych społecznych problemów ludzkości staje się łatwiejsze, dlatego należy uczyć posługiwania się informacją. Oba terminy informacja i kultura łączą się w procesie transformacji i ewoluowania w jedną całość, tworząc kulturę informacyjną.

Fenomen kultury informacyjnej jest pewnym sposobem na użytkowanie informacji, ich filtrowanie, porządkowanie, selekcjonowanie, wykorzystywanie i budowanie zaplecza dla wiedzy. Kultura informacyjna to również świadomość informacyjna użytkownika, dzięki której potrafi on tworzyć nowe normy, wartości, postawy, wzorce zachowań i sposoby percepcji informacji. Kultura informacyjna jest także częścią składową budowanego wciąż społeczeństwa informacyjnego, a przede wszystkim unikalnym aspektem współczesnej kultury. Poinformowany obywatel społeczeństwa informacyjnego, który ma wysoką kulturę informacyjną uczestniczy aktywnie w życiu społeczności, tworząc profesjonalną platformę informacyjną.

Kultura informacyjna – definicje, elementy i cechy

Kultura informacyjna oznacza wysoką jakość informacji, w tym danych źródłowych oraz zdolność do rzeczowego i jednoznacznego przekazywania informacji i dzielenia się wiedzą, umiejętność korzystania z komputerowych zasobów informacyjnych, umiejętność wykorzystania informacji w procesach decyzyjnych, zdolność uczenia się poprzez kojarzenie interdyscyplinarnych informacji [Ryznar, 2001].

Arienne Curry i Caroline Moore zdefiniowały termin 'kultura informacyjna' jako „kulturę, w której rozpoznaje się wartość i użyteczność informacji jako czynnika pomagającego w dojściu do celów operacyjnych i strategicznych, gdzie informacja wpływa na podstawowe decyzje organizacyjne oraz technologię informacyjną” [Curry i Moore, 2003, s. 94]. Inne definicje kultury informacyjnej kładą nacisk na wzorce zachowania, normy i wartości dzielone z innymi członkami społeczności, które definiują znaczenie i sposób wykorzystania informacji [Choo i in., 2008].

Dzięki kulturze informacyjnej oraz sprawnym kanałom komunikacyjnym staje się możliwy naturalny przepływ informacji wynikający z dynamiki potrzeb i procesów społecznych. Kultura informacyjna ma decydujący wpływ na to, w jaki sposób zarządza się źródłami informacji i procesami informacyjnymi oraz na efektywność takich działań w kontaktach indywidualnych i grupowych [Orna, 2005].

Kultura informacyjna wyraża się poprzez wartości, normy i działania, które mają wpływ na sposób postrzegania informacji, jej tworzenia i wykorzystywania. Przez wartości w tym wypadku rozumiem przekonania dotyczące roli i znaczenia informacji w życiu indywidualnym i zbiorowym, podobnie jak i zasady, które określają, w jaki sposób informacja powinna być tworzona i używana. Normy te są społecznie akceptowanymi standardami określającymi, jakie sposoby zachowania informacyjnego są uznawane za „normalne” i pożądane w stosunkach międzyludzkich i społecznych. Mogą one być wyrażane *explicite* lub *implicite*. Normy wyrażane bezpośrednio są zwykle skodyfikowane w postaci regulaminów i kodeksów obowiązujących

w danym miejscu lub dane osoby, wpływających na codzienne czynności i zachowania się ludzi. Normy nieformalne, czyli ukryte, nie znajdują się w oficjalnych dokumentach, lecz ujawniają się i uwidoczniają w codziennych sytuacjach związanych z informacją. Dzięki temu, że pewne zachowania są zdefiniowane jako akceptowalne normy nieformalne, stają się ważnym czynnikiem wpływającym na proces socjalizacji jednostek oraz grup społecznych [Choo i in., 2008].

Donald Marchand, William Kettinger oraz John Rollins wyróżnili następujące cechy charakteryzujące kulturę informacyjną człowieka:

- integralność informacyjna określana jako przejrzysty i godny zaufania sposób użycia informacji na poziomie indywidualnym lub organizacyjnym, który został określony jako akceptowana indywidualnie i społecznie działalność informacyjna;
- formalność informacyjna, rozumiana jako przedkładanie informacji pochodzącej ze sformalizowanych, a przez to pewnych, źródeł informacji nad informację nieformalną, często niesprawdzoną;
- kontrola informacyjna, czyli proces ciągłego sprawdzania jakości informacji;
- przejrzystość/przezroczystość informacyjna, określana jako dobrowolne publiczne dostarczanie informacji o błędach i porażkach, aby inni mogli wyciągnąć z nich wnioski;
- dzielenie się informacją, czyli zdolność i chęć zachęcania innych do dzielenia się własnymi pomysłami, wymiany informacji oraz dzielenia się nim;
- zachęcanie do aktywnego działania (ang. proactiveness), polegające na pobudzaniu przez informację reakcji na zmiany w otoczeniu informacyjnym [Marchand, Kettinger i Rollins, 2001, s. 120].

Wysoka kultura informacyjna będąca elementem kultury organizacyjnej dodatkowo wpływa na klimat pracy i zachowania pracowników. Mimo dynamicznego rozwoju technik komputerowych i informacyjnych to ludzie są nadal najlepsi w identyfikowaniu, kategoryzacji, interpretacji i integracji informacji pochodzących z różnych źródeł.

Jak widać, niezwykle ważnym elementem kultury informacyjnej są wzorce i normy postępowania, które określają w jaki sposób należy wykorzystywać informację. Takie działania regulują stosunki międzyludzkie oraz wpływają na kontakty z otoczeniem zewnętrznym. Wysoka kultura informacyjna będąca skutkiem stosowania wspomnianych norm jest jednym z ważnych elementów modelu zarządzania informacją, który można uznać za ekologiczny [Materska, 2005]. Kultura informacyjna jest więc związana ze wszystkimi etapami procesu informacyjnego, dzięki temu stanowi istotny element zarządzania informacją, zwłaszcza w modelu zarządzania informacją, który można uznać za ekologiczny [Babik, w druku].

Charakterystyka podejścia ekologicznego do kultury informacyjnej

Jednym z postulatów prezentowanych przez teoretyków ekologii informacji jest odejście od podejścia technocentrycznego na rzecz podejścia humanocentrycznego, to jest skupienie się na człowieku i jego miejscu w świecie informacji. Do ważnych elementów kultury informacyjnej z ekologicznego punktu widzenia należą m.in. umiejętność obserwacji zmian w otaczającym środowisku informacyjnym oraz dążenie do rozumienia tych zmian, które mogą nastąpić w oparciu o posiadaną wiedzę. Chodzi tu bowiem o odpowiednie kształtowanie postawy proekologicznej oraz odpowiedzialności za zachodzące przeobrażenia w tym środowisku wskutek ingerencji poszczególnych jednostek i zbiorowości. Poczuciu odpowiedzialności za to środowisko powinna towarzyszyć umiejętność jego obserwacji oraz gromadzenia o nim informacji. Trawestując wypowiedź Małgorzaty Pietrzak [Pietrzak, 2008], uważam, że ekologiczne podejście do kultury informacyjnej jest niezbędne chociażby z uwagi na to, że Internetu:

- stanowi źródło różnej jakości informacji;
- pozwala na zindywidualizowany i interaktywny sposób uczenia się;
- ułatwia pozyskiwanie informacji;
- umożliwia szybki dostęp do aktualnych informacji (wybór, sprawdzanie i porównywanie danych);
- zapewnia pogładowość, czyli możliwość konfrontacji wiedzy teoretycznej z praktyką;
- daje możliwość partycypacji społecznej przejawiającej się m.in. poprzez udział w dyskusjach, debatach i podejmowaniu decyzji.

„Ekologiczne” podejście do środowiska informacyjnego człowieka ujawnia zachodzące w nim procesy jako podobne do tych, które zachodzą w naturalnym środowisku przyrodniczym. Sugestywny obraz zmian technologicznych w środowisku informacyjnym – analogicznie jak biolodzy zajmujący się środowiskiem – przedstawił Neil Postman, który twierdził, że „Jedna znacząca zmiana generuje zmianę całościową. Jeśli z pewnego środowiska usuniecie gąsienice, nie uzyskacie tego samego środowiska minus gąsienice; będziecie mieli nowe środowisko, bo zmieniliście warunki przeżycia; to samo dotyczy dodania gąsienic do środowiska, w którym dotychczas nie było ani jednej. Tak właśnie działa ekologia środków przekazu. Nowa technologia nic nie dodaje ani niczego nie odejmuje. Nowa technologia wszystko zmienia” [Postman, 1995].

Zgodnie z tym założeniem, pojawienie się nowego kanału informacji nie tylko zastępuje częściowo lub całkowicie poprzednio funkcjonujące źródła i kanały przepływu informacji, ale tworzy zupełnie inny system. Ekologia akcentuje więc wpływ środowiskowych czynników informacyjnych. Jakie skutki wywoła pojawienie się nowoczesnej, zautomatyzowanej lub wirtual-

nej cyfrowej biblioteki? Czy będzie to tym samym istotna zmiana środowiska informacyjnego?

Kulturę informacyjną rozpatruje się, uwzględniając ekologiczny punkt widzenia wtedy, gdy przyjęto założenie, że środowisko informacyjne jest decydującym czynnikiem w analizach zjawisk społecznych i wpływa na kulturę informacyjną człowieka. Kultura informacyjna ma więc kontekst kulturowy, czyli pewne indykatory mentalne, związane z określeniem stopnia interioryzacji pewnych zasad dotyczących posługiwania się informacją. Ekologiczne spojrzenie na kulturę informacyjną oznacza poszukiwanie w szeroko rozumianej kulturze elementów i związków pomiędzy nimi, które pozwalają chronić się przed zgubnym (niekorzystnym) oddziaływaniem informacji i/lub pozwalają chronić informację przed niszczyielskim działaniem człowieka, czyli kulturalnie zarządzać informacją. Podejście to dotyczy więc relacji między człowiekiem a środowiskiem informacyjnym [Babik, 2001]. Zasygnalizowane tu aspekty teoretyczne otwierają nowe perspektywy badawcze i implikują nowe pytania badawcze dotyczące kultury informacyjnej.

Kultura informacyjna elementem kultury organizacyjnej

W każdej instytucji istnieje także kultura organizacyjna, będąca zbiorem zasad tworzonych i rozwijanych przez członków instytucji/organizacji, który uczy radzenia sobie z problemami zewnętrznej adaptacji i wewnętrznej integracji. Bożena Jaskowska, powołując się na Edgara Scheina, wyróżniła trzy poziomy kultury organizacyjnej:

- artefakty, czyli widoczne przejawy kultury: językowe (język, mity, legendy), behawioralne (ceremonie, rytuały), fizyczne (sposób wykorzystania przestrzeni, sztuka, technologia);
- normy i wartości, czyli niepisane przekazy o systemie wartości: określanie celów, do których zmierza dana instytucja, za pomocą których mierzy się sukces;
- podstawowe założenia kulturowe, czyli założenia odnoszące się do człowieka, relacji międzyludzkich i instytucji z otoczeniem [Jaskowska, 2004].

Niewątpliwie, kulturę informacyjną należy uznać za ważny element kultury organizacyjnej. Świadczy o tym chociażby fakt definiowania sposobu postępowania z informacjami w czasie pracy w umowie o pracę jako dokumencie prawnym. Tego typu informacje, najczęściej dotyczące konieczności szczególnej ochrony informacji oraz jej sprawnego przepływu, są elementami składowymi odpowiednich norm regulujących sposoby zachowania się pracowników w kontakcie z informacją a także są jednym z elementów charakterystyki działalności danej instytucji, wpływając również na jej dobrą opinię.

Kultura informacyjna elementem kultury osobistej

Kazimierz Wenta uważa, że kultura informacyjna przejawia się w postaci innych przyporządkowanych jej kultur: kultury badawczej, kultury odkrywczą, kultury funkcjonalnej i kontrolnej, kultury dzielenia się i oszacowania infokulturowego [Wenta]. Interpretuje ją jako wiedzę, umiejętności, przekonania i motywacje odnoszące się do informacji, która przynosi zadowolenie i wzmacnia osobowościowe indywidualne wzorce postępowania.

Przejawami kultury informacyjnej są:

- wiedza, oparta na wiedzy ogólnej, która umożliwi krytyczną analizę i ocenę zjawisk informacyjnych zachodzących w środowisku informacyjnym człowieka;
- umiejętności intelektualne i manualne, które umożliwiają wykorzystanie informacji w celu zaspokojenia potrzeb indywidualnych i zbiorowych;
- przekonania i motywacje – przejawiające się w zainteresowaniach i zaangażowaniu w problematykę informacyjną społeczeństwa informacji i wiedzy oraz odpowiedzialności za jej skutki [Wenta].

Blizniacze podejście do kultury informacyjnej znajdujemy w artykule Bogdana Stefanowicza *Kultura informacyjna*, w którym traktuje ją jako:

- wiedzę na temat istoty informacji i jej roli w życiu indywidualnym i społecznym;
- poprawne posługiwanie się pojęciami i terminami dotyczącymi procesów informacyjnych;
- sprawność w interpretowaniu i wykorzystaniu informacji;
- profesjonalizm w wyszukiwaniu informacji w rozmaitych źródłach informacji;
- poszanowanie dla informacji będącej cudzą własnością, dobrem prywatnym lub publicznym;
- posiadanie predyspozycji pozwalających na wybór odpowiednich środków gromadzenia, przechowywania i udostępniania informacji [Stefanowicz].

Kultura informacyjna to wiedza, nawyki i umiejętności odnoszące się do operacji na informacji. Informacja rozpatrywana jest tu jako składnik rzeczywistości otaczającej człowieka. Komponent ten jest ważny tak samo, jak materia i energia. Jest też ważnym bodźcem, który wpływa na zachowania i osiągnięcia indywidualne i zbiorowe [Materska, 2007].

W osobistej kulturze informacyjnej Bogdan Stefanowicz wyodrębnił kulturę języka, kulturę myśli i kulturę czynu [Stefanowicz].

Kultura myśli to:

- sposób ujmowania otaczającej nas rzeczywistości informacyjnej;
- metoda budowania modeli myślowych zjawisk;
- forma tworzenia myślowych zdarzeń;

- taktyka programowania procesów myślowych;
- narzędzie konstruowania obiektów należących do kultury informacyjnej.

Kultura myśli manifestuje się poprzez umiejętne wykorzystanie znanych pojęć i terminów oraz nieprzypadkowych informacji.

Kultura języka to narzędzie służące do opisu otoczenia informacyjnego i świata, którego rozumienie jest zdeterminowane przez język. Ogniwem kultury języka jest słownictwo i sposób wyrażania myśli. Tu Stefanowicz podaje cztery zasady:

- zasadę ilościową: czyń tak, aby twoja wypowiedź zawierała tyle informacji, ile wymaga tego sytuacja;
- zasadę jakościową: nie mów tego, o czym sądzisz, że nie jest prawdą, i nie mów tego, czego nie możesz być pewny;
- zasadę odniesienia: bądź relatywny – uwzględnij „tezaurus pojęciowy” i przygotowanie rozmówcy;
- zasadę sposobu: unikaj niejasności w wyrażaniu się, unikaj wieloznaczności, wypowiadaj się zwięźle (unikaj niepotrzebnego wielosłownia), bądź skoordynowany [Stefanowicz].

Kultura czynu to behawiorystyczne, socjologiczne i poznawcze podejście do informacji, procesów i technologii informacyjnych. Podejście behawiorystyczne akcentuje działania, stosunek człowieka do informacji ze względu na gotowość podjęcia działań związanych z tym przedmiotem. Podejście socjologiczne kładzie nacisk na trwałość stosunku emocjonalnego lub ocenianie przedmiotu, wyrażający się w stosunku do niego pozytywnym, negatywnym lub neutralnym. Podejście poznawcze opiera się na dyspozycjach związanych z procesami poznawczymi, emocjonalnymi i stosunkiem wobec danego przedmiotu [Stefanowicz].

Podsumowanie

Zasygnalizowane aspekty teoretyczne kultury informacyjnej otwierają nowe perspektywy badawcze i implikują szereg pytań, na które oczekuje się odpowiedzi m.in. od badaczy ekologii informacji. Kultura informacyjna niestety często przegrywa z obecnie wszędzie lansowaną skutecznością za wszelką cenę, nawet z pogwałceniem wszelkich norm etycznych i prawnych. Zdaniem Mariana Kurasia „Pojęcie kultury informacyjnej jest w naszej praktyce informatycznej jak gdyby zupełnie nieistotne. Ostrzega się przed analfabetyzmem informatycznym, ale nie przydaje się za wiele znaczenia umiejętnościom korzystania i przekazywania informacji” [Kuraś, 1997]. Tymczasem wymóg elementarnej kultury informacyjnej sięga w samo sedno (istotę) kultury człowieka. Kultura informacyjna jest też nieodłącznym elementem kultury komunikacyjnej (komunikowania się).

Bibliografia

- Babik W. (2001), *Ekologia informacji – wyzwania XXI wieku*. [online], [dostęp: 2012-06-1]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.tuo.agh.edu.pl/wba.pdf>.
- Babik W. [w druku], *Nowe wymiary kultury informacyjnej w XXI wieku*.
- Batorowska H. (2009), *Kultura informacyjna w perspektywie zmian w edukacji*. Warszawa.
- Choo, Chun Wei et al. (2008), *Information culture and information use: an exploratory study of three organizations*. „Journal of the American Society for Information Science”, nr 59(5), s. 792–804.
- Curry A., Moore C. (2003), *Assessing information culture: An exploratory model*. „International Journal of Information Management”, vol. 23 nr 2, s. 91–110.
- Jaskowska B. (2005), *Biblioteka w kulturze – kultura w bibliotece: procesy informacyjno-biblioteczne na tle polskiej kultury narodowej* [online], [dostęp: 2012-06-1]. Dostępny w World Wide Web: <http://eprints.rclis.org/archive/00005484/01/elis.pdf>.
- Kielczowski D. (1999), *Ekologia społeczna*. Białystok.
- Kuraś M. (1997), *Kultura informacyjna* [online], [dostęp: 2012-06-1]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.computerworld.pl/artykuly/22456.html>.
- Marchand D., Kettinger W., Rollins J. (2001), *Information orientation: the link to business performance*. New York.
- Materska K. (2005), *Ekologiczne zarządzanie informacją*. „Przegląd Informacyjno-Dokumentacyjny CONIW”, nr 2(289), s. 29–44.
- Materska K. (2007), *Informacja w organizacjach społeczeństwa wiedzy*. Warszawa.
- Naisbitt J. (1997), *Megatrendy. Dziesięć nowych kierunków*. Przekł. P. Kwiatkowski. Warszawa.
- Orna E. (2005), *Making knowledge visible*. Aldershot.
- Pietrzak M. (2008), *Internet jako narzędzie edukacji proekologicznej*. W: *Zarządzanie krajobrazem kulturowym*. Red. nauk. U. Myga-Piątek, K. Pawłowska.. Sosnowiec.
- Postman N. (1995), *Technopol: triumf techniki nad kulturą*. Przeł. A. Tanalska-Duleba. Warszawa.
- Ramirez E., Reading, *Information Literacy and Information Culture* [online], [dostęp: 2012-06-1]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.nclis.gov/libinter/infolitconf&meet/papers/ramirez-fullpaper.pdf>
- Ryznar Z. (2001), *Nieodzwonny wstęp do informacji* [online], [dostęp: 2012-06-1]. Dostępny w World Wide Web: <http://ceo.cxo.pl/artykuly/20781.html>
- Stefanowicz B., *Kultura informacyjna* [online], [dostęp: 2012-06-1]. Dostępny w World Wide Web: <http://iiwz.univ.szczecin.pl/zsgi/konferencje/1/>.
- Tadeusiewicz R. (2002), *Spoleczność Internetu*. Warszawa.
- Wenta K., *Wartościowanie komputerowej edukacji* [online], [dostęp: 2012-06-1]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.ap.krakow.pl/ptn/ref2007/Wenta.pdf>

Wiesław Babik

The information culture – the information ecology approach

Summary

The article tries to define the information culture in the categories of the information ecology, with the relevance of the circumstances of the informational environment which is located in the human infosphere. The term information culture is treated in its broad meaning. It is considered as a part of the organization culture and as an inherent part of one's personal culture, with the culture of communication included. The paper presents selected attempts of definition of the term, its distinctive features and various elements. The author draws attention to the need of the further investigation. The innovation of the paper lies in the attempt to characterize the ecological approach in the information culture, which reveals its connection with the information processes that take place in the human infosphere.

